

مُزدا

طی سال ۲۰۰۷، مزدا تقریباً ۱/۳ میلیون دستگاه خودرو برای فروش جهانی تولید کرد که بخش عمده اش در کارخانه‌ی اصلی در ژاپن ساخته شد.

نام

گفته می‌شود که مزدا انگلیسی شده‌ی تلفظ اسم بنیانگذار آن یعنی "جوگیر و ماتسودا"^۱ می‌باشد که علاقه‌ی وافری به معنویت داشت و بر مبنای همین اعتقاد موسسه را به احترام هم خانواده و هم زرتشت، مزدا نامگذاری کرد. واژه‌ی "مزدا" به مفهوم "فزانگی" در زبان اوستائی ایرانیان آورده شد است.

تاریخچه

مزدا فعالیت خود را در قالب شرکت "توبو کور کوگیو"^۲ که در سال ۱۹۲۰ تأسیس شده بود آغاز نمود. این شرکت کار خود را از ساخت ابزار ماشین به وسایط نقلیه با معروفی "مزدا - گو"^۳ در سال ۱۹۳۱ تغییرداد. طی جنگ دوم جهانی مزدا برای ارتش اسلحه می‌ساخت. در سال ۱۹۴۸ بود که رسماً تشکیلات نام مزدا را به کاربرد. مزدا مدل "آر-۳۶۰" در ۱۹۶۰ و به دنبالش مزدا مدل "کارول" در ۱۹۶۲ عرضه شدند.

در دهه‌ی ۱۹۶۰ دهه‌ی آغازین فعالیت، مزدا تلاش فراوانی بر بیهود و توسعه‌ی "موتور روتاری و نکل"^۴ مبذول داشت تا از سایر خودروسازان ژاپنی متمایز گردد. و نهایتاً همین تلاش کمک کرد تا به سرعت راه صادرات برای مزدا هموار گردد.

در دهه‌ی ۱۹۷۰، مزدا، تحت نام آداره‌ی امریکای شمالی مزدا^۵ به بازار ایالات متحده‌ی امریکا قدم نهاد و موفقیتش منجر به ساخت و عرضه‌ی مزدا مدل "پیک آپ" با موتور روتاری برای مشتریان امریکای شمالی شد.

استقبال از محصول موتور روتاری تا سال ۱۹۷۳ و بحران نفت تداوم یافت. چرا که خریداران امریکائی به سرعت به سوی خودروهای با مصرف بینه‌ی سوخت رفتند.

شرکت که تولید موتورهای پیستونی را به طور کامل متوقف نکرده بود، در عین حال به تولید طیفی از مدل‌های چهارسیلندر طی دهه‌ی ۱۹۷۰ ادامه داد.

پس از سال ۱۹۷۳، سری خودروهای "فامیلیا"^۶ به خصوص در فروش بین المللی مزدا اهمیت ویژه‌ای یافت و همزمان برای سری بزرگ تر "کاپلا"^۷ هم همین اتفاق افتاد.

مزدا در حالی که تمایلی به توقف کامل تولید موتور روتاری نداشت، کوشش‌هایش را بر تبدیل آن به اتومبیل برگزیده‌ی ورزشکاران معطوف نمود. به این ترتیب در سال ۱۹۷۸ با "آرایکس-۷" کارش را شروع و با "آرایکس-۸" ادامه داد.

توجه به اتومبیل‌های مسابقه باعث ساخت اتومبیل دیگری به نام "مزدا رو دستر"^۸ گردید (شايد آن را در دنیا بیشتر با نام "ام ایکس-۵" یا "میانا"^۹ می‌شناسند). این اتومبیل که در ارائه ۱۹۸۹ گردید، به واسطه‌ی اخیا و رواج مفهوم اتومبیل‌های اسپرت کوچک، پس از زوال آن در اواخر دهه‌ی ۱۹۷۰، اعتبار گسترشده‌ای را کسب نمود.

در اوایل ۱۹۹۲، مزدا خودروی "آماتی"^{۱۹} را در چالش با "آکورا"، "ایفینیتی" و "لکسوس" در بازار امریکا عرضه کرد که فروش آن رسماً از اواخر ۱۹۹۳ شروع شد. در اروپا هم مزدا "زدوس"^{۲۰} از سال ۱۹۹۲ تا ۱۹۹۷ بازارخوبی پیدا کرد.

لوگوی های مزدا

۱۹۹۷ تا کنون	۱۹۹۷ تا ۱۹۹۲	۱۹۹۲ تا ۱۹۹۱	۱۹۹۱ تا ۱۹۷۵	۱۹۷۵ تا ۱۹۶۲

مسابقات اتومبیل رانی

در عرصهٔ مسابقات، مزدا موفقیت‌های پیاپی با هردو "موتور ونکل" و "موتور پیستونی" احرار نموده است. موتورها و انواع وسایط نقلیهٔ مزدا در رشته‌ها و مجموعه‌های گوناگونی در سرتاسر دنیا رقابت می‌کند. مزدا در سال ۱۹۶۸، با مزدا مدل "کازمو اسپرت" ۱۱۰ اس^{۲۱} وارد مسابقه‌ای در نورنبرگ شد و از سال پس از آن این روند تداوم یافت. شرکت مزدا موتور، با بازده سالیانهٔ ۴۷۵,۳ میلیارد یوان و درآمد خالص ۹۱,۸ میلیارد یوان همچنان از موفقترین خودروسازان جهان به شمار می‌رود.

- 1-Jujiro Matsuda
- 2-Toyo Cork Kogyo
- 3-Mazda – Go
- 4-Wankel Rotary Engine
- 5-Familia
- 6-Capella
- 7-Mazda Roadster
- 8-MX-5 /Miata
- 9-Ford explorer
- 10-Navajo
- 11-Millenia
- 12-Miller Cycle
- 13-Demio
- 14-Henry Wallace
- 15-Mark Fields
- 16-Ford Escape – Mazda Tribute
- 17-Ford Focus _ Mazda Axela
- 18-Ozam,Eunos ,Efini
- 19-Amati
- 20-Xedos
- 21-casmo sport
- en.wikipedia.org

منبع:

آشتفتگی‌های مالی و تنزل مزدا طی دههٔ ۱۹۷۰ سبب گشایش مشارکتی با "شرکت فورد" در سال ۱۹۷۹ شد. درابتدا با کسب سهام ۲۷ درصدی، فورد همکاری خود را با مزدا آغاز کرد که نتیجه‌ی آن پژوهش‌های متعددی بود. البته یکباره ظرف دههٔ ۱۹۸۰ بعدی یعنی ۱۹۸۰، فورد توانست ۲۰ درصد و بار دیگر در سال ۲۰۰۲، ۵ درصد به سهام خود بیافزاید.

همکاری فورد و مزدا تنها به تولید منحصر نبود و مزدا تلاشی در فروش اتومبیل فورد در ژاپن انجام داد. مزدا در سال ۱۹۹۱ به فورد در تولید مدل "اکس پلور" کمک کرد که خود مدل دو درب آن را با نام "ناواجو"^{۲۲} از ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۴ فروخت و جالب اینکه مدل اخیر به کلی ناموفق بود در صورتی که "اکس پلور" فورد پرفروش ترین وسیلهٔ نقلیه در ایالات متحده برای بیش از یک دهه گردید.

در سال ۱۹۹۵، اشتیاق همیشگی تشكیلات مزدا در خصوص گرایش فن آوری موتورهای جایگزین باعث تولید و عرضهٔ اولین موتور "میلر سایکل"^{۲۳} برای خودروی به نام "میلیانا"^{۲۴} شد که ساخت آن تا ۲۰۰۲ برقرار بود.

بهره‌گیری از این موتور مجددًا اتومبیل کوچکتر "دمیو"^{۲۵} از سال ۲۰۰۸ از سر گرفته شد و هنوز نیز تنها خودرو سازی که از موتور "میلر سایکل" استفاده می‌کند شرکت مزدا است.

معضلات مالی افرون تر در مزدا طی دههٔ ۱۹۹۰، که قسمتی از آن حاصل زیان مربوط به بحران مالی آسیا در سال ۱۹۹۷ بود، شرایطی را فراهم کرد تا فورد سهام خود را به ۳۳,۹ درصد افزایش بخشد. در ۱۹۹۷، "هنری والاس"^{۲۶} ریاست شرکت مزدا را عهده دار و مصمم به تجدید سازمان از طریق اعمال استراتژی‌های جدید مدیریت شد. وی حتی برای برنده طراحی تازه‌ای ترتیب داد و برنامهٔ نوآوری دیجیتال مزدا را راه اندازی کرد تا تکامل مدل‌های جدیدش را تسیع نماید. در این زمان کنترل توزیع کنندگان خارج از کشور، واسطه‌ها و همینطور امکانات تولید را در اختیار گرفت و بهره‌وری و کاهش قیمت‌های ضروری را در عملیات مزدا هدایت کرد، به طوری که تداویش زمینه‌ی توفیقات بعدی تشكیلات گردید. پس از هنری والاس، مدیر اجرائی سابق شرکت فورد، "مارک فیلیز"^{۲۷} مدیریت مزدا را به دست گرفت که با پیگیری همان سیاست‌ها در اوایل دههٔ ۲۰۰۰ در راستای بهبود شرایط شرکت عمل کرد. می‌توان گفت همکاری نزدیکتر فورد با شرکت مزدا، ارتقا سطح مهندسی و بازاریابی مزدا را به ارمغان آورد. دو موسسهٔ اکنون طرح‌های موتور را در سرتاسر جهان به صورت مشترک می‌سازند (فورد از طرح چهار سیلندر مزدا استفاده کرده و مزدا موتورهای مدل "وی - ۶" خود را با یکسری از طرح‌های فورد جایگزین نموده است) و شماری خودروهای ترکیبی تولید کرده اند که با فورد مدل "اسکیپ" و مزدا مدل "تریویوت"^{۲۸} شروع شده و تازه ترین آن فورد مدل "فوكوس" با مزدا مدل "اکسلا"^{۲۹} می‌باشند. قابل توجه است که در چند دههٔ گذشته مزدا پژوهش‌های نیز پیرامون وسایط نقلیه با اثری هیدرولیک صورت داده است و قرار است به زودی خودروی خود که با سوخت هیدروژنی کار می‌کند وارد بازار مصرف کند.

پیش از این در بازار ژاپن، مزدا از مارک‌های متفاوتی استفاده می‌کرد که از آن جمله باید به "آتوزم"، "آونوس" و "افینی"^{۳۰} اشاره کرد که در حال حاضر منسوخ شده‌اند.

(لوگوی اونوس)

(لوگوی اتوزم)

